

EDINOST

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za eno leto . . . 2.00
za tri mesece . . . 0.60
za pol leta . . . 1.00
za vsa leta . . . 10.00
Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., v Gorici po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 2 nč., v Gorici 4 nč.

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega tiskanih vrstic. Po-lana osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kor nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnštvo ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

Politiška uprava in javna varnost na Primorskem.

Govor poslanca Spinčiča v seji poslanske zbornice dne; 2. aprila 1894.

Govornik je pričel svoj govor v hrvatskem jeziku in sicer nastopno:

Visoki zbor!

V ustavni dobi, od leta 1860 sem, menjalo se je mnogo vlad. Vlada se je menjala ali sistem je ostal vedno isti. Ta sistem je tak, da se mi ne moremo spoprijazniti z njim. Da imamo v to dovelj in preveč razloga, hočem povedati v nemškem jeziku.

(Zatem je nadaljeval nemški.)

Visoka zbornica!

Pri tem poglavju hočem spregovoriti nekoliko o politični upravi in javni varnosti na Primorskem. Najpoprej bodi mi dovoljeno, da navodem stroške tega naslova.

Naměstništvo tržišne stane po proračunu 90.000 gold., računski oddelek 20.000 gld. in okrajna glavarstva 90.000 gld.; skupno torej 200.000 gld. K tom je priložiti še stroške za zdravstveno službo s približno 80.000 gld. in javne varnosti se 47.000 gld., da bomo torej skupno svoto 287.000 gld. To plačajo davkoplačevalci, in tem je pravica in dolžnost, preiskavati po svojih zastopnikih uradnike, njih sposobnosti in njih delovanje, in jaz hočem na kratko izvršiti to nalogo z osirom na uradnike na Primorskem.

Uradniki na Primorskem utegnejo imeti pač spridevalo o dovršenih studijih in o položenih ispitih; ugaajo-li pa se Primorsko, to je drugo vprašanje. Imamo tam uradnikov in se vsprejemajo kot taki še danes, ki ne poznajo ni dežele ni ljudi, ki ne poznajo prebivalstva, njega običajev in navad, ki se ne morejo sporazumeti s prebivalstvom, ki torej niti jezika prebivalstva ne poznajo.

Spominjam se še dobro, s kakim veseljem so mi ljudje iz okraja Voloskega pripovedovali pred leti, da je Njega c. in kr. Visokost, blagopokojni prestolonaslednik Rudolf žnjimi govoril hrvatski, s kakim veseljem so mi pripovedovali zopet drugi ljudje iz nekega drugega sela, da jih je Njena ces. in kr. Visokost cesaridinja Stefanija vsaj s nekoliko besedami obgovorila hrvatski. Naši politični uradniki ne store kaj takega. Spominjam se tudi iz jednega okraja, s kakim posebnim veseljem so mi pripovedovali ljudje, da okrajni glavar, oziroma voditelj okrajnega glavarstva žnjimi lepo hrvatski govori — znamenje, da se to dogaja le poredkoma, da:

to je bil prvi slučaj v dotičnem okraju Istre v ustavni dobi.

Naši uradniki, zlasti politični, menijo, da radi njih se morajo ljudje priučiti italijanščini ali nemščini.

Nek politični uradnik, pozneje tudi okrajni glavar, mi je rekel kar brez ovinkov, da bi se v čisto hrvatskih ali slovenskih krajih le taki morali izvoliti za župane, ki znajo nemški.

Gospoda moja! Ne glede na to čudno načelo, ki ne potrebuje nikakega odgovora, opažam, da je pri nas mnogo občin, v katerih nijeden ne ume nemščine. Nek drugi — bil je takrat namestniški svetovalec — se je skoro razburil, ko so prišli ljudje k njemu in niso znali drugega kakor slovenski; a radi samega sebe se ni razjaril, da je 40 let služil v Istri in potem pri namestništvu, in se ni nikdar priučil jeziku velike večine prebivalstva Primorske. (Čujte!)

Znam, da so mlajšim uradnikom, vsaj pri okrajnih glavarstvih, čisto dohajali ukazi, da se morajo priučiti jeziku prebivalstva, ali slovenski ali hrvatski, da: v posamičnih službah morda tudi italijanski, kajti dandanes se dogaja, da vsaj nekateri tudi italijanščine ne govorijo. Ti ljudje smatrajo take ukaze resnimi morda le za trenotek, za dolgo gotovo ne, vsaj vidijo, da izhajajo tudi brez poznanja hrvatskega ali slovenskega jezika, vidijo, da so lahko konceptisti, komisariji, tajniki, namestniški svetovalci itd., ne da bi poznali hrvatski ali slovenski jezik, torej jezik velike večine prebivalstva v deželi. Jaz se nočem nikogar dotakniti osebno, naglašam samo kot dejstvo, da n. pr. okrajni glavar v Lošinju, v okraju, ki šteje 30.000 Hrvatov in le kakih 8000 Italijanov, ne ume hrvatski. Tako je menda tudi — se mi dozdeva — s okrajnim glavarjem v Pulji, v čigar okraju živi 29000 Hrvatov. Pri namestništvu samem ni nijednega svetovalca, kateri bi bil zmožen hrvatsčine ali slovensčine v govoru in pismu; namestnik sam ne ume ni hrvatski ni slovenski in imamo le jednega tajnika in jednega komisarja, katera res znata slovenski. (Dalje prih.)

Pravila

kmetijske in vrtnarske družbe za Trst in okolico.

§. 6. Pravih udov dolžnosti. Pravi udje so dolžni:

a) pomagati o vsaki priliki, pospeševati druž-

kmetujem, da služim, kjer mi drago. Prišel sem semkaj služiti Heningovce po priporočilu gospoda podbana Ambroža — devetnajst let je tega. Naposled so mi dali to kmetijo, in ko mi je postalo pusto tu, mislil sem si: ženi se, Ilija. Prilika se mi je skoro ponudila. Po gospodskih opravkih pridem nekoč do Pišec na Štajerskem in v hišo nekega Osvolda, kateri je od grajske gospode kupoval vino. Pri Osvoldu je služilo čedno dekle — ta moja žena. Ugajala mi je in vprašal som jo: „Ali me hočeš, Kata?“ A ona slede črno stejarsko opravo, obuje opanke in obleče opleček. Tako sva se dobila, tako se vzela, bilo je o pustu tega devet let, in nikdar se nisem pri moji veri, niti v anu pokesal, da sem iz Štajarke napravil Hrvatice.

In Bog vama je dal srečo, Bog vaju poživil! pravi Uskok in vzdigne vrč, čvrat človek si, Ilija, in ako ti ni žal, poljubiva se junaški, bodi mi pobratim.

— Drage volje, Marko! reče Ilija in mu poda roko.

— Na junaško zdravje, na junaško zvestobo, Ilija moj. Glej, pokladam roko na glavo tvojega sinka in prisegam ti pri Bogu in svetem Nikolaji, da ti bom brat v sreči in nesreči, brat tvoji ženi in oče tvoji deci.

bine namene, pridobivati novih udov ter se po možnosti udeleževati družbenih zborov; b) plačati letnino hkrati ali v dveh obrokih; c) brez tehtovitih razlogov ne odklanjati častnih služeb ali drugih naročil, za katera jih je družba izvolila.

§. 7. Pravih udov pravice. Pravi družabniki imajo pravico:

a) udeleževati se občnih zborov in drugih shodov, pogovorov ali izletov družbe ter pri njih glasovati; b) govoriti na občnih zbiorih ter predložiti stvari; c) rabiti družbeno knjižnico, zbirke in druga pomagala; d) dobivati po odbora ukrepah drevesca, sadike in semenje, ako se za nje oglašajo, po boljši, od odbora za družabnike odločeni ceni, vendar jih smejo rabiti le na domačih zemljiščih; e) dobivati vse tiskane spise in oznanila, ki jih izdaje ali dobiva družba po boljši ceni; f) dobivati vse brezplačno jim poslane tiskane družbene obravnave; g) vprašati, kadar žele, družbo v strokovnih stvarih za svet in pojasniti.

§. 8. Dopisujejočih in častnih udov pravice. Dopisujoči in častni udje smejo se udeleževati občnih zborov in govoriti pri njih; vendar ne smejo glasovati.

§. 9. Kako neha kdo biti družbe pravi ud. Družbe pravi ud neha biti vsak družabnik:

a) če sam od sebe izstopi iz družbe; b) če umrje in c) če ga družba izključi.

§. 10. Izrečna in molčeča izstopna izjava. Kdor hoče sam od sebe izstopiti iz družbe, mora to naznaniti, kadar je plačal letnino. Kdor odreče plačilo letnine, šteti ga je, da je izstopil iz družbe.

§. 11. Kako je postopati, kadar kdo ne plača dolžnih doneskov. Zamudne družabnike opominja družbina pisarnica pismeno za njih plačilne dolžnosti; ako je to brez uspeha, šteti je take družabnike, da so izstopili iz družbe.

III.

Družbe občni zbori.

§. 12. Občnega zbora področje. V področje občnih zborov spada:

a) voditi družbi volilne organe, namreč: predsednika, 16 odbornikov in dva računski pregledovalca (§. 21.)

b) imenovati častne in dopisujoče ude;

Moja desnica tvoja zaupnica, moja junaška zvestoba tvoja obramba. Ako prelomim prasego, ne daj Bog sreče niti meni niti mojemu narodu. A ti, sveti oče, blagoslovi.

— Trdna vera v Boga, odgovori Ilija.

— Amen, sklene župnik blagega lica in blagoslovi stara junaška, a nova brata.

V.

Tik stare mestne hiše, nasproti samotana sester sv. Klare stoji grad knezov Erdödv. Serukaj se v dan prvega avgusta nagloma pripelje ban Peter s svojega gradu Želina, prej kot ne zaradi nujnih opravkov. Slabe volje, z rokami na hrbtu, povešene glave hodi Peter sem ter tje po prostorni sobi. Jasne, modre njega oči gledajo nepremično v kamenita tla; sedaj pogladi z roko dolgo plavo brado, sedaj potegne ž njo po kratkih laseh, po visokem čelu, katero se mu časi nagubanti. Peter Erdöd je visok, širokopleč, precej močan človek. Zamisljen je, neka skrb ga tare. Ne zmeni se zato, da mu je modra surka zaprašena, turkizovi gombi tu pa tam odpeti, da so mu visoki škornji od surove kože blatni, ne vidi celó niti žene, katera sedi z moškim detetom kakih treh let v naročju pri oknu na pisani skrinji. Ženi bo morda kakih sedemindvajset let. Debeli je, polni in rudeči, črno-

e) potrjevati letni proračun, računski sklep ter imovinsko bilancijo; d) posvetovati se in sklepiti o družbini imovini; e) prisojati družbena darila in pohvale; f) razpisovati ter prisojati darila za strokovna vprašanja; g) sklepiti o prirejanji razstav; h) razsojati o pritožbi zaradi tega, da ni bil kdo sprejet za družabnika, ter izključevati družabnike; i) sklepiti o prenosu pravil ali o razpustu družbe; k) voliti eventualno pokrovitelja družbi; l) sklepiti o vseh rečeh, katere je družba pridržala področju občnega zbora. (Dalje prih.)

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica). V večerajnji seji odobrili so se ostali naslovi poglavja „Ministerstvo notranjih poslov“ in na to pričela je razprava o zakonskem načrtu, kateri določuje dolžnosti prijavljanja črnogojnikov. Poslanec Pacak, Kaiser in Šamanek, govorili so proti predlogu, ker se bojijo, da bi bile preobložene z delom posamične občinske uprave, ako bi se vsprejela ta predloga; posl Šamanek pa je posebno še povdarjal, da vojaške oblasti češki jezik naravnost zaničujejo. Za to zakonsko predlogo govorili so: poročevalec dr. Promber in poslanec Popovski in Hompesch. Na to je bila pretrgana razprava. Dalmatinski poslanec B i a n k i n i interpeloval je zaradi izvajanja vinske carinske klavzule v trgovinskih pogodbah s Italijo, kajti mnogo grškega vina uvažajo v Avstrijo pod imenom italijanskega vina in zaradi tega plačuje to vino nižnjo tarifo, kakor je dovoljena za ital. vina. Prihodnja seja jutri.

V razpravi o proračunu za potrebščino ministerstva notranjih poslov obžaloval je poslanec Spinčič, da vlada jako malo stori za urejanje rek na Primorskem in sploh za vodne zgradbe. Predložil je resolucijo v tem smislu.

Merodajni krogi odločno tajijo, da namenuje ministerska naredba glede zaplenjanja časopisov omejití določbe državnih osnovnih zakonov o tiskovni svobodi ali pa da hoče poosttriti tiskovne določbe; ta naredba da ima jedini namen: zaprečiti sedanje omahljivosti. Doslej bile so namreč vse dosedanje avstr. vlade tega menjenja, da po zakonskih

lasa, oči so jej kot česanje, ali duše ni v njih. Črte jej niso fine, čelo ne pokazuje uma, ali okolu debelih ustnic, okolu kratkega nosu kaže ti nekaj, da je ponojna, celó ohola. Kako tudi ne bi bila? Banica je, druga žena Petra Erdöda, a hči slavnega junaka Ivana Alapića Velikokalnškega. Ni duhovita, pač pa morda nekoliko lokava, kakor vse Evine hčere. In vidi se jej, da je banica, velikaška, dasi je uprav prišla s pota. Na sebi ima ogrinjalo od črnega damasta, katerega kraječi so obšiti s kunovino. Izpod ogrinjala se razvija okusno nabrano in z biseri vezano krilo, a izpod njega gledajo precej velike noge v šilastih čevljih od rumene kože. Pod vratom je ogrinjalo speto s dvema srebrnima zaponom. Na jedni zaponi vidiš pol jelena, na polovico koleša, Erdödv grb, na drugi, kako železna roka moli iz krone in s sabljo zamahne proti zvezdi — Alapićev grb. Mala baržunasta čepica, izvezana z biseri, pokriva jej bujne lase. Povešene glave so jej zagledala banica v svoje dete, katero sili iz materinega naročja, in mu gladi z roko zlatolaso glavico. Milo gleda mati sinka, sedaj pa sedaj se nasmehe in znaki zadovoljnih čutil se jej pojavijo na lici. Menda vidi v tem malem bitju jamstvo svoje sreče. (Dalje pr.)

PODLISTEK.

22

Kmetški upor.

Epigoniška povest šestnajstega veka.

— Spisal Avgust Senoa. Preložil I. P. Planinski. —

— Pri moji veri junak in to boljši od mene, pripomni Marko, čudeč se Iliji, škoda, da si odložil puško, ker ne rodi mati vsak dan takovega človeka. Ej, da bi se hotel povrniti!

— A kaj snubite tu mojega moža, Marko, izpregovori Kata živo in prime Ilijo za roko.

— Ne boj se, Kata, duša, nasmehe se Ilija mirno, dovolj sem se namučil, sedaj hočem mirovati pri svojih dragih. — Uskok povese glavo in se zanieli.

— Da! Človek je probka, ki plava po vodi. Voda ga meče sem, meče tje. Srečen, kdor isplava k kraju! Ali ni tako, sveti oče?

— Človek obrača, Bog obrne, Božja milost je velika in ne zapuša dobrega človeka, odgovori župnik.

— A kako si prišel semkaj? vpraša Uskok.

— Ej tako, slučajno. Poznal sem te strani od prej. Doma v Ribniku mi je vse pomrlo do brata Nikole, s katerim se ne morem ravno pohvaliti. Ban mi je dovolil, da ne

določbah ni treba prijaviti varoka zapleni; zaradi tega prepustila je tudi vlada doslej oblastim, da so nanašale varok zaplene ali ne, v tem, ko so po novi ministerski naredbi o bvezane oblasti prijaviti varok zaplene, izvzemši določbe, katere so naperjene le proti takim — na srečo le redkim — slučajem, v kojih bi se utegnili taka prijava alorabiti v demonstrativne svrhe. Vseled tega bodo tudi slučajji, ko se ne objavi varok zapleni, jako redki. Pred vsem pa je treba počakati na izid posvetovalnj državnozbornskega tiskovnega odeska.

Tiskovni odesk poslanske zbornice ima svojo sejo jutri, 18. aprila zvečer. Odesk se bo posvetoval o Pacakovem tiskovnem predlogu.

Štrajkujoči mizarji na Dunaju. Včeraj zborovalo je na Dunaju okoli 10.000 mizarjskih pomočnikov, kateri so sklenili soglasno, da danes ustavijo delo. Govori se, da se pridružijo tudi mizarjski pomočniki v Dunajski okolici svojim štrajkujočim drugom v mestu.

Nemški državni zbor sklenil je včeraj po daljši razpravi z 168 proti 145 glasom, da se odpravi zakon proti jezuitom.

Italija. V včerajšnji seji poslanske komore predlagala sta Rossi in Cavallotti, da se finančno vprašanje stavi na dnevni red takoj za razpravo o proračunu. Crispi je pobijal ta predlog, izjavljajoč, da ako bi komora o razpravi potrebovala za vojsko hotela prihraniti 30 milijonov, bo znala vlada, kaj ji je storiti. Na to izjavo navstal je grozen ropot. Crispi je nadaljeval, rekoč, da nikakor ne dovolji, da bi prišle finančne prenosne v razpravo pred proračunom in zaradi tega se na deja, da komora ne prisili vlado, da ista uporabi druga uporna sredstva. — Minister Sonnino izjavil je na to, da on zapusti svoje mesto, ako bi komora razpravljala posebej o finančnih naredbah. Na to grožnjo umaknil je Rossi svoj predlog. Poslanci se tej „stanovitnosti“ niso mogli dovoljno nadejati.

Različne vesti.

Odlikovanje. Nj. Vel. cesar podelil je podvorniku pri deželni sodišči tržaškem, Valentinu Kovačiču srebrni križec za zasluge, pridomo njegovega umirovljenja.

Mestni svet tržaški imel je svojo VIII. javno sejo včeraj zvečer. Ker nam v današnji številki ne dostaje prostora, prišljeni smo odložiti poročilo o tej seji za prihodnjo številko.

Patritijska slavnost na c. kr. ljudski šoli v Trstu. Včeraj priredilo je vodstvo tukajšnje c. kr. deške ljudske šole slavnost v spomin 40letnice poroke Nj. Vel. cesarja (24. aprila 1854.). Slavnost vršila se je v lepo odlični dvorani društva „Austria“ (na „zelenem hribu“); iste udeležili so se poleg učiteljev na c. kr. deški ljudski šoli: ces. namestnik vitez Rinaldini, kontreadmiral grof Cassini, general baron Komers, finančnega ravnateljstva predsednik baron Plenker, namestništvena svetovalec pl. Vintechgau in Čermak ter deželni šolski nadzornik Leschnovaki. Učenci so deklamovali in peli. Ces. namestnik zahvalil se je presereno ravnateljju g. Stolzu in učitelju petja g. Merki, katerih zasluga je bila, da se je tako lepo sponesla ta patritijska slavnost.

Službeni list in „Pensiero Slavo“. V svoji številki z dne 15. t. m. razpravlja „L'Adria“ obširneje o našem sodrugu „Il Pensiero Slavo“. „Adria“ sodi o novem listu jako zmerno, da ne rečemo celo las-kavo. Odozbuje program, kateri si je stavil „Il Pensiero Slavo“, nemoreč duševno sje-dinjenje vseh Slovanov, posebno pa Jugoslo-vanov. In želi le, da bi novi list izrazil svoj program nekoliko jasneje. „Adria“ tudi po-zdravlja novega druga — dakako z nekakšno rezervo — in zaključuje svoj pozdrav izra-zajoč željo, da bi dosegel „Pensiero Slavo“ svoj namen s tem, da se sklone prijateljstvo med različnimi narodi ter da končajo nespo-rasumljenja in nasprotovanja. „Adria“ celo ponatiskuje iz „Pens. Sl.“ štiri kitice Carduc-cijeve pesmi, katere je prevedel za „Pens. Sl.“ hrvatski peenik Trošić-Pavičić in aklepa želeč, da bi se obnovili časi, v katerih je bila prav pogosta vporaba hrvatskih duševnih pro-izvodov v italijanskem, in italijanskih v hr-vatskem prevodu. — Iz te sodbe službenega lista o „Pens. Sl.“ naj bi se učili ostali tr-žaški italijanski listi zmernosti in — taktnosti.

Zdravstveno društvo Tržaške. Jutri v sredo ob 8. uri zvečer bo g. dr. B. Schiavazzi v veliki borni dvorani predaval o „higeje-niškem vedenju o boleznih“.

Predržnost. Iz Trsta se nam piše: Nekje v okolici Dolinski imeli so dne 15. t. m. nekak semenj ali ples. Zbralo se je tam mnogo domačega ljudstva in tudi nekoliko iz Trsta. Meji Tržaščani je bil tudi nek slo-venski renegat. Ta predržnost je zahteval, da mora godba zasvirati tisto grdo pesem: „Laseb pur, che i canti e subit“, kar je se-veda jako razgrelo domačine. V odgovor smo zahtevali mi, da naj godba zaigra „Cesarsko pesem“, kateri želji je godba takoj ustregla. To pa je tako razjarilo omenjenega renegata, da je zasramoval cesarsko pesem. Ali skupil bi je bil do dobrega, da ni pobral svojih kopit še o pravem času. Slavne oblasti bi pa prosili, da pasijo dobro na take hujake, ki hočejo delati nemir.

„Lega nazionale“ v Sv. Križu Čujemo, da je lahonska „Lega nazionale“ sbebnala po nečloveških naporih vendar 16. reči še st-najst otrok furlanskih staršev, nase-ljenih v Sv. Križu, kateri otroci naj bi zaje-mali vede in učenost iz neusahljivih virov italijanskih hudournikov na slovenskem Krasu. Tudi učitelja se imajo, katerega sveta naloga bo, dokazati vernim ovdicam, da vendar niso še „odrešene“, četudi njih očetje slušajo avstrijski kruh na slovenskih tleh. „Šola“, (odnosno „vzgoja“) baje prične v kratkem. To bo veselje za „Lego“, ko se slavnostno odpre in odda „prometu“ — letovišče ob meji Nabresinske in Kriške občine! — Sedaj naj pa še kdo taji, da „Lega“ nima denarja! Za celih šestnajst furlanskih otrok sgradija je lepo le-tovišče na Krasu! Povdarjamo „letovi-šče“, kajti dotična sgrajba se po svoji zu-nanji obliki ne odgovarja šolskemu po-slopu, ampak služilo bo brčkone v kratkem slavn „Direzione della Lega Nazionale con la sede in Trieste“ v letovišče, ker se očetje in gojenci vrnejo v deželo — polente.

Vabilo na XCIX. odborovo skupščino „Slovenske Matice“, katera bo v četrtek dne 26. aprila t. l. ob 5. uri popoldne v društvenih pisarniških prostorih na Kongre-snem trgu št. 7. — Dnevni red: 1. Potrđilo zapisnika o XCVIII. odborovi seji. 2. Nasna-nila predsedništva. 3. Poročilo gospodarskega odeska. 4. Poročilo odeska za preuredbo opravilnega reda. 5. Priprave za občni zbor. 6. Poročilo tajnikovo. 7. Posamezni nasveti in predlogi.

Deželna razstava na Galitskem. Dne 16. t. m. vprejel je Nj. Vel. cesar na Dunaju deputacijo osnovnega odbora za dež. raz-stavo v Galiciji. Deputacije vodil je knez Sapieha. Cesar je obljubil deputaciji, da pride v jeseni v Lvov, razstavo pa da odpre v ce-sarjevem imenu nadvojvoda Karol Lju-devit. Tudi ministri obljubili so, da obiščeje razstavo.

Umrjen dekan. V Cykova blizu Prze-myśla našli so nedavno grško-katoliškega de-kana Ivana Avdama blizu farovža umorjenega. Bil je ves v krvi in črepinja mu je bila ras-krojena. Zločincev še niso našli. Mislili so, da so ga umorili iz maščevanja.

Fran Košut odpotoval je sinoč v Neapoli. O odhodu pozdravili so ga na postaji 500 črno oblečenih gospej, mnogo poslancev in podžupan. Fran Košut zahvalil se je na do-kasih simpatije.

Požar. Dne 14. t. m. je pogorela to-varna za spodij in umetni gnoj (All. Ruhr & Binofsky) v Orhovici pri Sušaku (blizu Reke). Poblížjega poročila o tem požaru nimamo še. — Istega dne pogorela je do tal v Rovinju čistilnica na par (Retti - Vianelli). Skladišče so rešili; poslopje bilo je zavarovano.

Suša. Vremenski proroki pravijo, da bo de leta 1894. suša in vročina. Zvezdogledci za-trjujejo, da se opazujejo v najnovejši čas velike hrpe solnčnih peg. Zanimivo je pri-merjati sedanje vreme z vremenom lanskega leta. Dne 18. marca lani snežilo je po vsej Nemčiji in deloma v Rusiji. Potem se je iz-vedrilo nebo in nastala je suša, trajajoča 46 dni. Letos pa je padal sneg do 16. in 17. marca in od tega časa imamo sušo. Še-le danes padlo je nekoliko dežja. Zvezdoznanec Klinkerfuss trdi, da bo de leta 1894., 1895. in 1896. vladala velika suša v Evropi, kate-ri so baje vzrok solnčne pege, katere se po-javljajo baš te dni v nenavadni velikosti.

Isprej sodišča. Znani rekovnjač Ivan Pinesich in Trsta, 26 let star, bil je pri tukajšnji kazenski Preturi dne 16. aprila kaznovan na 3 mesece ojetnega zapora zaradi prestopkov po §§. 461, 324 kaz. zak. in § 1 postav s dne 24. maja 1885. — Vseelo stran dotične obravnave pokazala je njegova posebna sprotost in najvnanost, s katere si je znal v sili priboriti denarja. Predstavil se je dne 9. aprila nekemu B. . . ., bivajo-čim v IV. nadstropju v via Acquedotto št. 33. kot inženir poslan od hišnega lastnika, da pregleda in premeri suhoto in sporoči gospo-darju, v kakem stanu da se nahaja poslopje. B. . . . ju se je sicer človek zdel nekoliko sumljiv, a vendar se je dal prepričati in od-pril mu je na otečaj vrata v svoje stanova-nje. Ko je „inženir“ premeril prostore četr-tega nadstropja, napotil se je v pritličje, po-meril hišo od sunaj, in dal si je izročiti od dotičnega vratarja ključ od postrežja. Vrnivši se v IV. nadstropje, je tudi vse premeril in splezal potem na streho. Po dovršenem delu šel je soper v IV. nadstropje k Židu B. ter ga povabil naj se poda s njim na streho. A Židov se je izgovoril, da on ni maček in se mu ne ljubi na streho. No, dejal je Pinesich, menjajte mi bankovec od 5 gld.

„Bankovec sem, dejal mu je Žid, in tukaj imate 5 forintov.“ — Ali mi ne za-upate? Čudil se je „inženir“ Židu. Imam doli v veži svoje ljudi, ki imajo denar v rokah — pošljite svojo služkinjo s menoj, ako dvo-mite. „Dobro“, je dejal Žid ter je izročil svoji služkinji 5 gld. v papirju s nalogo, da jih ne sme dati „inženirju“, dokler jej ta ne da bankovec.

Šla sta — „inženir“ naprej, dekla za njim. Ko prideta v vežo, reče jej: — „Vidiš tam-le oni gospod ima moje bankovec — daj hitro sem, pa ti prinesem bankovec.“ Dekla mu je res izročila 5 gold. — a inženir jo je po-brisal in se jej ni več prikazal pred oči.

Čemu ste vabili Bja na streho? vpraša so-dnik zatočenca. „No, jas sem mislil pustiti Žida na strehi pa bi ga bil saprl v pod-strešje. Potem bi se bil vrnil v njegovo sta-novanje, kjer sem bil poprej opazil na neki omari nekaj drobiža.

Krčmarja D. v ulici via Torrente je bil malo dni pozneje drugače opeharil.

Ukazal si je včerjo. Med obedom po-kazal je krčmarju svojo še precej bogato mošnjico. Potem pa mu je rekel: „Imate-li tri forinte drobiža?“ Imam — odgovori mu krčmar; misleč, da mu hoče gost plačati s bankovcem od pet goldinarjev mu hitro od-šteje 3 gld. Ko bi mignil, ustane Pinesich od mize, rekoč: „Imam silo, hitro sem soper tu.“ — Pobriše jo in ni ga bilo več nazaj.

Čemu ste kazali svoj denar krčmarju? upraša sodnik obtočenca.

„Ej, saj to ni bil moj denar. Isposodil sem si ga, da bi mi lože verjeli, kajti onemu, ki nema denarja, tako nikdo nič ne verjame.

Policijsko. Včeraj so prijeli stražarji 30 letnega bresposelnega Luka Kralja iz Povirja pri Sečani, ker je prosičal na Acquedotto. Odpeljali so ga v zapor. — Nekemu kmetu iz Sečane, čigar ime nam ni znano, izginila je sinoč na morskem obrežju iz čepa listnica s 16 gld., v tem ko se je kmetič razgovarjal s neko „devico“ o ljubezni. Res draga lju-bezen, ako stane zaljubljenega kmetiča še samo „razgovor“ dobrih 16 gld.! — Včeraj iztrgal je na leonem trgu nepoznan tat gospej Mariji Stanikovi iz Pulja novčarko s 16 gld. iz roke in pobežnil. Ker so videle drsnega tatu rasne osebo, nadejati se je, da ga po-licijska kmalo zasači.

Trgovinski brzojavi.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 740—742, za jesen 764—765. Koruza za julij-avgust 529 do 531 Oves za spomlad 725—730, oves za jesen 617—619. Pšenica nova od 77 kil. f. 745—750, od 78 kil. f. 755—760, od 79 kil. f. 765—770, od 80 kil. f. 770—780, od 81 kil. for. 780—785, Rž 560—580.

Jetmen 665—925; prosa 4—140. Pšenica: Srednje ponudbe, malo povpraševanja. trg sploh miren, neveljen valed dežja. — Prodalo se je 20.000 met. st.

Praga. Nerafinirani sladkor: jako mlačno. Za april 1820, maj 1825. Nova roba september 1555, brez kupcev.

Budimpešta. Špirit, 1650—1675. Havre. Kava Santos good average za april 10850, za avgust 10025 mirno.

Hamburg. Santos good average za maj 84—, september 80—, mirno.

Dunajska borza 17. aprila 1894.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	9845	9845
„ „ „ v srebru	9830	9830
Avstrijska renta v zlatu	11965	11955
„ „ „ v kronah	9780	9785
Kreditna akcija	358—	35525
London 10 Let.	12480	12485
Napoleoni	992	992
100 mark	6110	6110
100 italj. lir	4390	4395

Najnovejše vesti.

Dunaj, 17. V odseku za volilno pre-nosno izjavil je minister Bacquehem, da vlada resno želi volilno reformo, razstegnivši isto na one sloye, posebno obrtne delavce, ki so bili doslej izključeni; hoče pa posnej doseči sporazumljenje med koaliranimi stran-kami, predno zahteva rešitev volilne pre-nosne. Nadalje izjavil je minister, da isjave v programu sedanje vlade nadkrijujejo pred-loge prejšnje vlade. Načrt volilno prenosne sedanje vlade razlikoval se bo de v bistvenih točkah od Taaffejevega načrta. Odesk je vprejel predlog posl. Jedrjeviča, da se odloči razprava, proti kateremu predlogu pa so govorili samo Mladočehi.

Dunaj 17. Število strajkujočih mizarjskih pomočnikov naraslo je na 13.000. Strajku-joči vedejo se mirno. Dvanajst moštvo je že prijavilo odobro, da vprejmejo pogoje de-lavcev, sboč česar je v njih delavnihš sopet pričelo delo.

Budimpešta 17. Poslanske zbornice vpre-jela je ostale paragrafe o zakonskem pravu. Židovski časopisje triumfuje sveda. Jutri bo de tretje čitanje te postav.

London 17. V poslanski zbornici pred-loženi proračun kaže 95 in pol milijonov stroškov in 91 milijonov dohodkov.

Javna zahvala.

Podpisana se presereno zahvaljuje vsem častitim rodoljubom kateri so pripomogli za ohranjenje nagrobnega spomenika mojega po-kojnega predragega soproga Ivana Dolin-arja.

Trat, dne 7. aprila 1894.

Udova Dolinarjeva.

Gostilna „All'Antico Moro“ ulica Solitario 12, (po domače pri „Prvačkovecu“), prodaja črna in bela vina prve vrste iz prvakihi in dornberkihi vinogradov, in sicer: domače črno po 33, belo po 36, modra frankinja po 40 in črno kralčko po 40 nč. liter. Izvrstna kuhinja. — Držet se gela: „Rajak k rajaku“, priporoča se podpisani za obil obisk. Anton Vodopivec, gostilničar.

Skladišče piva

iz Zagrebske delniške pivovarne in tovarne slada

prilporeča in sprejemlje naročila toliko v sodih kolikor v steklenicah.

Glavni zastop in skladišče

ULICA DEGLI ARTISTI št. 5.

To pivo je izvrstno kokovosti in po nizkih cenah

izginila je

razlika moj ogatini in ubogimi, odkar se izdelujejo moje eksportne snovji, ko dobi lahko vsakdo

3 met. 10 cm. Brnske volnene snovji

za celo možko obleko za gld. 4.25 in treba le po-skušati, da se uverite o izborni kokovosti teh snovji. Vsaka snov, ako ne ugaja, vprejme se soper in se povrne denar. Pri naročilih treba navesti le barvo, avtlo ali temno.

(1)

Bernard Tiche, Brno.

Zaloga piva

pivovarne bratov

Reininghaus v Steinfeldu — Gradec

pri 156

A, DEJAKU, junior, v TRSTU

Via degli Artisti št. 5.

zastopnik za Primorsko, Dalmacijo in Levant, ponuja p. n. gostilničarjem v Trstu in po okolico staroznano steinfeldsko eksportno (Export), okuski (Märzen) in uležano (Lager) pivo, tako v sodih ka-kor po steklenicah, pod ugodnimi pogoji.

„Kupuj pri kovaču in ne pri kovačetu!“

pravi stari pregovor.

To valja po vsi pravici za moj zavod, kajti le tako velika kupčija, kakorka je moja, ima sboč gotovogo plačevanja velikanskih mno-štin blaga, in drugih predn-sti, cene stroške, kar je slednjit v korist kupovalcu samemu.

Krasni vzorč zasebnim odjemalcem gratis in franko. — Bogate zbirke vzorcev, kakor še nikoli, za krojače nefrankovane.

Snovij za obleke.

Peruvien in dosking za velečastito du-hovščino, predpisane snovji za uniforme c. k. uradnikov, tudi za veterane, gasilce, telovadce, livreje, suknjo za biljard in igralne mize, preproge za vozore, loden, tudi ne premoč-ljiv za lovsko suknjo, snovji, ki se dajo prati, potni ogrtači od gld. 4 do 14 lid.

Ceno, primerno, pošteno, trajno, čisto volneno sukneno blago in ne dober kup-cnje, katere veljajo komaj odškodnino za kro-jača, priporoča

Iv. Stikarofsky,

BRNO (avst. Manchester).

Največa zaloga tovarniškega sukna v vrednosti 1/2 milijona goldinarjev. — Pošljia se le po poštnem povzetju! Korrespondencija v nemškem, českem, ogrskem, poljskem, italijanskem, francoskem in anglež-kem jeziku. (24)